

19.04x14.56	1	עמוד 16	ישראל היום! - כותרת	27/04/2020	72826129-7
בוועד סנג'רו - ראש החטיבה למשפט פלילי וקרימינולוגי - 26330					

פרופ' בועז סנג'רו

כרוניקה של "חניעה משפטית" מביכה

המנוגדת לכל אתוס שעליו התחנכנו וחינכנו דורות של פרקליטים".

ובכן: 1. "בכירי הפרקליטות" אינם אמורים לכתוב עצומות, וראי לא נגד פרקליט המדינה, וראי לא בעניין כה לא־ערכי. 2. דווח שארבעה חברים בהנהלת הפרקליטים סירבו לחתום על המכתב – זוהי לפחות לכאורה ראייה לכך שלא מדובר בעניין משפטי־מקצועי, אלא הוויכוח הוא פוליטי, על שליטה וכוח. 3. מהו האתוס שאליו מכוונים חותמי העצומה? שמא התנפלות בלתי־קולגיאלית־בעליל על כל מועמד/ת של שר המשפטים, גם אם כיהן לצידם בפרקליטות עשרות שנים? הרי גם את המועמדת הקודמת תקפו בחי ריפות נטולת הצדקה וחסרת רחמים, והתעלמו מכך שהיה לה תפקיד בכיר בפרקליטות, שבה עבדה לצידם עשרות שנים. 4. זיכרון הציבור אינו כה קצר עד כי יוכלו לטעון שרק "הפעם החלטנו לחרוג ממנהגנו ולהשמיע את קולנו".

"פרקליטים בכירים" יקרים. הניחו למאבקי הכוח הפוליטיים ועשו מלאכתכם נאמנה. בתקופה זו של קורונה, עליכם לחשוב באופן יצירתי כיצד להנחות את התובעים בפרקליטות ובמשטרה למעט ככל האפשר במעצרים ובמאסרים, שהרי מתקני הכליאה צפויים להפוך למדרגות עבור הווירוס, תוך ריענון המדיניות וההנחיות הקיימות, שאינן מתאימות לתקופה זו.

ליון שעליה נסמך היועץ, וראי היה מציין אותה בנימוקיו. הביטוי העמום "חניעה משפטית" יוצר מצב שבו היועץ הוא לכאורה הריבון המחוקק. ספציפית לעניין הנוכחי, המושג מעביר באורח פלא את סמכות ההחלטה ליועץ, חרף העובדה שבהתאם לחוק, הסמכות היא של שר המשפטים. גם הנימוקים למסקנת "החניעה המשפטית" מביכים ומזכירים נשכחות מגן הילדים: "אלוהי הסתיר ממני נושאים מקצועיים וארגוניים שבהם עסק ופגישות שקיים עם שר המשפטים". לפרקליט המדינה (וכן לממלא מקומו) תפקיד עתיד סמכויות, שאכן מצריך ביקורת שוטפת, כפי שגם הח"מ משתדל לספק לאורך השנים, אך פרקליט המדינה איננו עובד זוטרי במשרד היועץ. הוא אינו חייב לו דיווח על כל נושא שהוא עוסק בו ועל כל פגישה שהוא משתתף בה. בוודאי לא אם הנושא הוא תלונה נגד היועץ עצמו.

טיבן של סערות (גם כשהן בכוס מים) להתגבר. כך, סמוך למכתבו הנ"ל של היועץ ותגובתו הנ"ל של הפרקליט, דווח על מכתב ששלחו "בכירים בפרקליטות המדינה" לפרקליט המדינה, משום מה עם העתקים/הדלפה לתקשורת: "אנו מזועזעים מכך שבמקום להתייחס לטענות לגופן, בחרת להטיל רפש ביועץ המשפטי לממשלה ובמניין עיו... הפעם החלטנו לחרוג ממנהגנו ולהשמיע את קולנו באופן צלול וברור לנוכח התנהלותך,

ם בעידן הקורונה, שוב סערה בצמרת המשפטית: היועץ מנדלבלית כתב לנציב שירות המדינה שקיימת "חניעה משפטית" להארכת כהונת ממלא מקום פרקליט המדינה דן אלדר, שעושה להסתיים ב־1 במאי. הנימוק המרכזי המצוטט שם ממכתבו: "התגלו כשלים ערכיים, מקצועיים וניהוליים בעבודתו... אלדר הסתיר ממני נושאים מקצועיים וארגוניים בהם עסק ופגישות שקיים עם שר המשפטים".

מנגד, בתגובה לדברים, כתב אלדר שמנדלבלית מנסה להדיחו מכיוון שהחל לברר פניית עיתונאי המתייחסת לעניינו של מנדלבלית. לפי הדיווח הנ"ל, העיתונאי עקיבא נוביק אישר שפנה למשרד המשפטים בשאלתה בקשר לסגירת תיק מנדלבלית לית בפרשת הרפו ואלדר החל לברוק את התלונה. כזכור, מנדלבלית התנגד למינוי אלדר. גם אז השתמש באותו ביטוי מעניין שבו הוא משתמש עתה: "קיימת חניעה משפטית". אך אז בסופו של דבר הסיר את התנגדותו – לאן נעלמה "החניעה המשפטית"? אולי גם עתה ניתן לסגת מהטענה? קוראות וקוראים שאינם משפטנים עשויים לחשוב שיש סעיף חוק שאליו מתכוון היועץ מ.ש. או זהו, שאין. המושג "חניעה משפטית" שבו מריבה היועץ להשתמש בחודשים האחרונים, עד כדי חשש לשיתוק הממשלה, כלל איננו מושג משפטי. אילו היתה הוראת חוק או הלכה של בית המשפט העי